

Projektipakin nimi:	Tytöt leikkivät kotia, pojat ajavat autoilla?
Aihe:	Tasa-arvokasvatus: tutkitaan sukupuoleen liittyviä stereotypioita ja asenteita, keskustellaan oppilaiden omista kokemuksista, tutkitaan lähiyhteisöä ympärillä – miten sukupuoliroolit näkyvät kotona, koulussa ja työpaikoilla Nojautuu tasa-arvolain edellyttämiin koulujen tasa-arvosuunnitelmiin ja tasa-arvon kehittämiseen sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden arvoperustaan (luku 2)
Oppiaineet:	Yhteiskuntaoppi, suomen kieli (äidinkieli) ja kirjallisuus, elämäntutkimustieto, historia, matematiikka ja englanti (tai muu projektin yhteinen kieli)
Ikäryhmä:	5. – 6. luokkalaiset, 10 – 13-vuotiaat
Vaikeusaste:	Helppo/keskivaikea
Kesto:	6 kk
Projekti-idea – lyhyt kuvaus:	Oppilaat tutkivat ja tekevät havaintoja ympäristöstään tyttöjen ja poikien, naisten ja miesten roolien näkökulmasta. He pohtivat myös omia asenteitaan ja ennakkoluulojaan. He vertailevat havaintojaan kumppanimaiden oppilaiden kanssa ja keskustelevat esim. kasvatuksesta ja ammateista sukupuolinäkökulmasta katsoen. Tehtäviä tehdään osittain suomeksi (äidinkielellä) ja osittain englanniksi eri oppiaineitten oppitunneilla. Opetus toteutetaan mahdollisuuksien mukaan kahdella kielellä yhteisopetuksena.
Tavoitteet (vrt. ops):	Tasa-arvolain edellyttämä tasa-arvokasvatus, segregaaation vähentäminen ja stereotyyppien purkamisen ja tutkiva oppiminen Yhteiskuntaoppi: T3 Oppilas ymmärtää ihmisoikeuksien ja tasa-arvon merkityksen. T5 Oppilas tutustuu omaan elämään liittyvien ihmisten arkeen. T6 Oppilas ottaa selvää erilaisista mielipiteistä ja arvoista. T7 Oppilas harjoittelee omien mielipiteiden perustelemista ja ymmärtää muiden mielipiteitä. Suomen kieli ja kirjallisuus: T3 Oppilas käyttää luovuuttaan ja ilmaisee itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. T4 Oppilasta osaa toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa. T9 Oppilas ilmaisee kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään. Elämäntutkimustieto: T2 Oppilas oppii keskustelu- ja kuuntelutaitoja. Oppilas osaa ilmaista perusteltuja väitteitä sekä arvioida niitä. T3 Oppilas osaa havaita asioiden välisiä suhteita ja tunnistaa virhepäätelyä sekä korjata omaa toimintaansa. Historia: T7 Oppilas tutustuu oman perheensä ja sukunsa historiaan. Oppilas oppii ymmärtämään tavallisen ihmisen arkea eri historian aikakausina.

	<p>Matematiikka: T 1 Oppilas ymmärtää matematiikan merkityksen hänen omassa kokemusmaailmassaan sekä ympäristössään ja kehittää matemaattista ajattelutapaansa. T4 Oppilas harjoittelee ilmaisemaan ratkaisujaan käyttäen mm. taulukoita ja diagrammeja. T13 Oppilas oppii yksinkertaisten taulukoiden laatimista ja tulkitsemista.</p> <p>Englannin kieli: T5 Oppilas uskaltaa ilmaista itseään rohkeasti ja osaa työskennellä yhdessä pareittain tai pienissä ryhmissä. T6 Oppilas harjoittelee erilaisten apuvälineitten sekä tieto- ja viestintäteknologian käyttöä oppimisen tukena. T7 Oppilas harjoittelee vuorovaikutusta tutuissa arkielämän tilanteissa.</p>
L2 – interkulttuuriset ja vuorovaikutustaidot	Oppimisprojektin aikana oppilaat ovat yhteydessä toisiinsa Twinspaceen keskustelualueella ja yhteisissä Skype-palaverieissa sekä työskentelevät paljon yhdessä, näin vuorovaikutustaidot kehittyvät. Projektin aikana vertaillaan suomalaista ja kumppanimaan kulttuuria ja tapoja, mikä kehittää interkulttuurisia taitoja.
L5 – tv-taidot	Oppimisprojektissa käytetään paljon erilaisia tv-työkaluja vuorovaikutukseen, tutkimiseen ja tulosten julkaisuun, pääpaino on kuitenkin pedagogiassa ja yhdessä tekemisessä.
Muu laaja-alainen osaaminen / Avaintaidot:	Oppimisprojektissa kehittyvät ajattelun taidot, tutkivan oppimisen taidot, ilmaisutaito, monilukutaito, luovuus, osallistuminen sekä tiedon haku ja tuottaminen.
Tvt-työkalut:	Twinspace, Padlet, Skype (tai Google Hangouts tai Twinspace AC-huone), Google lomaketyökalu (tai vastaava), Powerpoint (tai muu esitystyökalu), Popplet (tai vastaava ajatuskarttatyökalu)
Oppimisprosessi ja sisällöt:	Työskentelyvaiheessa voi valita ensin vain 1 - 2 aktiviteettia ja sopia jatkosta erikseen projektikumppanin kanssa. Projekti kuitenkin aloitetaan aina esittelyillä, keskusteluilla (vuorovaikutus) ja Twinspaceen työkaluihin tutustumisella.
Projektin aloitus: tutustuminen Kesto n. 3 viikkoa	<ul style="list-style-type: none"> - Oppilaat tutustuvat toisiinsa kirjoittamalla lyhyehkön esittelyn itsestään ja harrastuksistaan Twinspaceen profilliin ja keskustelualueelle. Keskustelualueen esittelyssä he kertovat myös mikä on heidän lempiammattinsa - Oppilaat lukevat toistensa esittelyt ja kommentoivat ja/tai kysyvät lisätietoja kumppaniluokan oppilailta - Pidetään myös kumppaniluokkien yhteinen Skype istunto, jossa oppilaat näkevät toisensa ja voivat vielä esitellä itsensä. Kumppaniluokan oppilaat kysyvät jokaiselta oppilaalta kaksi (helppoa) kysymystä.
Työskentelyvaihe: tehtävät	
1. aktiviteetti:	- Oppilaat kertovat Padlet-seinällä omasta mieliammattistaan. He

<p>Ammatit: Miten sukupuolittuneita ovat toiveammatit? Entä ammattinimikkeet englannissa ja kumppanimaiden kielissä – näkykö sukupuoli nimityksessä? Kesto n. 4 viikkoa</p>	<p>laittavat otsikoksi ammattinimikkeen, kertovat miksi ammatti kiehtoo ja kiinnostaa sekä liittävät kuvan (voi ladata oman tai hakea netistä). Padlet-seiniä tehdään kaksi: toinen tytöille ja toinen pojille</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kun oppilaat molemmista kouluista ovat lisänneet omat ammatinsa, tutkitaan mitä on valittu ja vertaillaan poikien ja tyttöjen valintoja - Oppilaat vastaavat Google-kyselyyn (liite 1). Kyselyä on neljä saman sisältöistä, joihin vastaavat tytöt ja pojat erikseen molemmista maista. Näin voidaan verrata eroja sekä sukupuolten että eri kulttuurien välillä. (Kysely on tässä aihiossa suomeksi, mutta siihen vastataan projektin yhteisellä kielellä. Se on laadittu kielellisesti riittävän helpoksi, että oppilaat osaavat vastata.) - Tutkitaan diagrammeja ja prosentteja. Keskustellaan siitä, mitä ne tarkoittavat. Jaetaan oppilaat 3 - 4 hengen ryhmiin, joista osa tekee huomioita sukupuolten välisestä eroista ja osa maiden välisistä eroista ja yhtäläisyyksistä. Oppilaat kirjoittavat huomioitaan englanniksi. - Kumppanikoulujen huomiot koostetaan kahdeksi Powerpoint esitykseksi, jotka julkaistaan Twinspace-ympäristössä. - Ne esitellään yhteisessä Skype-tapaamisessa, jossa voi kysyä lisäkysymyksiä ja selvityksiä kumppanimaan tavoista ja kulttuurista sekä mietitään syitä tyttöjen ja poikien valintojen eroihin. - Teemasta avataan keskustelu Twinspace keskustelualueella - Kerätään lista ammattinimikkeistä, jotka ovat sukupuolittuneita (esim. palomies, puhemies) kaikilla projektin kielillä ja vertaillaan niitä. Ovatko samat ammatit ja ammattinimikkeet sukupuolittuneet kaikissa maissa?
<p>2. aktiviteetti: Adjektiivit ja väittämät Kesto n. 4 viikkoa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Oppilaat jaetaan ryhmiin, joissa on vain tyttöjä tai poikia. Pojat miettivät ja tekevät kolme eri ajatuskarttaa käyttäen esim. Popplet-ohjelmaa: minkälaisia tytöt ovat, mistä he pitävät ja mitä he tekevät. Tytöt tekevät samanlaiset ajatuskartat pojista. - Oppilaat vastaavat Google-kyselyyn (liite 2). Kyselyä on neljä saman sisältöistä, joihin vastaavat tytöt ja pojat erikseen molemmista maista. (Kysely on tässä aihiossa suomeksi, mutta siihen vastataan projektin yhteisellä kielellä. Se on laadittu kielellisesti riittävän helpoksi, että oppilaat osaavat vastata.) - Pojat tutustuvat tyttöjen ja tytöt poikien tekemiin ajatuskarttoihin. - Tutkitaan kyselyiden tuloksia ja vertaillaan vastauksia sukupuolten ja maiden suhteen. Tutkitaan diagrammeja ja prosentteja. Keskustellaan tuloksista. - Oppilaat miettivät ryhmissä (joissa eri kumppanimaiden ja eri sukupuolten edustajia), mitkä asiat pitävät heidän kohdallaan paikkansa ja mitkä eivät. Onko helpompi olla poikatyttö kuin tyttöpoika? - Tehdään Powerpoint-esitys, johon on koostettu tuotetut ajatuskartat ja kyselyiden tulokset kommentteineen - Pidetään Skype-tapaaminen ja tutkitaan ajatuskarttoja. Äänestetään ollaanko ryhmänä samaa mieltä vai eri mieltä käyttäen esim. Google lomaketta tai muuta äänestystyökalua. - Teemasta avataan keskustelu Twinspace keskustelualueella

<p>3. aktiviteetti: Tutkimusprojekti Kesto: n. 4 viikkoa</p>	<p>Oppilaat voivat valita yhden seuraavista aktiviteeteista:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osa oppilaista tutkii eri ammattien sukupuolijakaumaa lähiympäristössään esim. tutkimalla koulua (opettajat, ohjaajat, siistijät, keittäjät ja talonmiehet) tai vanhempiaan haastattelemalla (vanhempien työpaikka, sukulaisten ja naapurien ammatit). Lisäksi voidaan selvittää valtuuston ja eduskunnan sukupuolijakauma. Selvitetään siis, miten tällä hetkellä todellisuudessa ammatit ovat jakautuneet (tähän mennessä tutkittu mielikuvia). Tehdään oppilaitten tutkimustuloksista yhteenveto kumppanimaista erikseen. - Osa oppilaista etsii omasta lähiympäristöstään, lehdistä ja internetistä henkilöitä, jotka rikkovat perinteisiä sukupuolirooleja positiivisella tavalla. Näistä ihmisistä tehdään yhteinen Padlet-seinä, jossa on mukana kuva sekä lyhyt kuvaus henkilöstä ja siitä, miten hän rikkoo stereotyyppioita ja roolimalleja. Siinä voi olla mukana henkilöitä eri puolilta maailmaa, omasta koulusta tai naapurista. - Osa oppilaista tutkii teemoja tekemällä aiheesta videokollaasin, kuvaamalla pieniä käsikirjoitettuja kohtauksia arkielämästä sekä liittämällä teemaan liittyviä aitoja kuvia ja tekstejä - Muodostetaan kustakin tutkimusaiheesta 4 – 6 hengen ryhmiä, joissa on eri kumppanimaiden edustajia. - Kaikkien ryhmien tulokset ja tuotokset käydään läpi ja niistä keskustellaan.
<p>1. Päätös, arviointi ja reflektointi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Oppilaat vastaavat palautekyselyyn - Oppilaat keskustelevat ryhmissä, mitä ovat oppineet projektin aikana ja ovatko heidän asenteensa muuttuneet. Oppilaat kirjaavat ylös ryhmissä esille nousseita ajatuksia - Oppilaat miettivät mitä he haluaisivat tutkia seuraavaksi ja miten. He ehdottavat teemoja ja ideoita projektin ja/tai yhteistyön jatkamiseksi - Projektin toteuttamiseen osallistuneet opettajat keskustelevat projektin onnistumisesta ja kirjaavat ylös onnistumisia sekä ongelmakohtia ja miten niistä selvitettiin. - Pidetään yhteinen Skype-tapaaminen ja reflektointi hankkeen loppumisen kunniaksi - Arvioinnissa voi hyödyntää eurooppalaista kielisalkkua, jonka sisältöjä on saatavissa useilla eri kielillä: http://kielisalkku.edu.fi/fi/luokat-4-6/
<p>2. Mahdolliset tuotokset – dokumentaatio</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tilastollinen aineisto oppilaitten naisten ja miesten sukupuolirooleihin ja stereotyyppioihin liittyvistä käsityksistä - Powerpoint-esitykset ja ajatuskartat, joita voi käyttää vastaavan projektin vertailuaineistona - teeman tutkimiseen liittyvät videot
<p>Projektin jatkoideoita:</p>	<p>Laajennetaan aihetta yhdenvertaisuuden ja kulttuurisen moninaisuuden teemoihin</p>
<p>Linkejä materiaaleihin ja työkaluihin:</p>	<p>http://popplet.com/ https://padlet.com/ https://www.skype.com http://www.eycb.coe.int/compasito/chapter_5/7.html</p>

Tasa-arvo on taitolaji:

http://www.oph.fi/download/173318_tasa_arvotyo_on_taitolaji.pdf

Human rights education for children:

<http://www.eycb.coe.int/compasito/>

Liite 1

Kysely oppilaille – tehtävä 1: ammatit

Työkalu: Google Forms

Toteutus: Erikseen tytöille ja pojille ja eri maiden oppilaille

1. Pienenä leikkiessäsi, leikittkö olevasi (voit valita monta vaihtoehtoa)

- kotiäiti
- koti-isä
- sairaanhoitaja
- lääkäri
- opettaja
- kaivinkoneenkuljettaja
- auton korjaaja
- lastentarhanopettaja
- insinööri
- poliisi
- pop-tähti
- kauppias
- keittäjä
- rekka-autonkuljettaja
- lentäjä
- maanviljelijä
- ammattilaisurheilija
- tanssija
- palomies
- muu, mikä _____

2. Sopivatko seuraavat ammatit mielestäsi paremmin miehille, naisille vai molemmille?

Poliisi	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Lääkäri	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Autonkorjaaja	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Sairaanhoitaja	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Insinööri	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Lentäjä	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Keittäjä	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Opettaja	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Pop-tähti	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Malli	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Jalkapalloilija	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Ammattilaisurheilija	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Lastentarhanopettaja	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Kauppias	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Opettaja	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Tanssija	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille
Palomies	☐ miehille	☐ naisille	☐ molemmille

Liite 2

Kysely oppilaille – tehtävä 2: stereotypiat

Työkalu: Google Forms

Toteutus: Erikseen tytöille ja pojille ja eri maiden oppilaille

1. Millä seuraavista adjektiiveista kuvailisit itseäsi. Valitse enintään neljä adjektiivia.

- rohkea
- herkkä
- kunnianhimoinen
- utelias
- arka
- tottelevainen
- seikkailunhaluinen
- kohtelias
- kiltti
- auttavainen
- nokkela
- nenäkäs
- meluisa
- urheilullinen
- vahva
- ahkera

2. Sopivatko seuraavat adjektiivit mielestäsi paremmin pojille, tytöille vai molemmille?

Herkkä	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Meluisa	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Seikkailunhaluinen	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Kiltti	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Söpö	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Villi	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Auttavainen	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Nokkela	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Urheilullinen	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Arka	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Vahva	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Tottelevainen	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Kohtelias	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Levoton	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Rohkea	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille

3. Sopivatko seuraavat väittämät mielestäsi paremmin pojille/miehille, tytöille/naisille vai molemmille?

Hänellä on pitkä tukka.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän auttaa äitiä.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän rakentelee ja nikkaroi.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän pitää kauniista vaatteista.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän juoruilee.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän joutuu tappeluihin.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän pitää urheilusta.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän on kiinnostunut autoista.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän ajaa rekkaa.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän siivoaa ja pesee pyykkiä.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän pitää lukemisesta.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän käy töissä.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän itkee helposti.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille
Hän pelkää ötököitä.	☐ pojille	☐ tytöille	☐ molemmille